

Saksen-Anhalt: Grote winst CDU, AfD blijft tweede

[Achtergrond](#) - 7 juni 2021 - Auteur: Marja Verburg

De CDU heeft in de Oost-Duitse deelstaat Saksen-Anhalt zondag een onverwacht grote verkiezingsoverwinning gehaald. Volgens de voorlopige uitslag staat ze op 37,1 procent van de stemmen. Dat is veel meer dan de peilingen voorspelden. De AfD, met wie de CDU volgens de peilingen een nek-aan-nek-race zou voeren, verloor en komt volgens de voorlopige uitslag uit op 20,8 procent. De AfD blijft daarmee de tweede partij in de Oost-Duitse deelstaat.

Voor minister-president Reiner Haseloff (CDU) is de uitslag een grote opluchting. Hij ziet het verkiezingsresultaat als een "duidelijk teken tegen rechts", zei hij zondagavond in een eerste reactie op de publieke zender ARD. Hij is de kiezers dankbaar dat ze "met grote, grote meerderheid democratisch gekozen hebben en zich ook heel duidelijk van rechts hebben gedistantieerd". Haseloff en Armin Laschet, CDU-kanselierskandidaat voor de [Bondsdagverkiezingen](#) in september, maakten de afgelopen weken duidelijk dat de CDU niet zal samenwerken met de rechts-nationalistische AfD. Ze benadrukten meermaals de *Brandmauer* (brandmuur) die tussen hun partij en de Alternative für Deutschland staat.

Ook voor Laschet, beoogd opvolger van kanselier Merkel, komt de overwinning in Saksen-Anhalt zeer gelegen. Bij de deelstaatverkiezingen in [Baden-Württemberg en Rijnland-Palts](#) in maart deed de CDU het slecht. Daarop volgden een [hevige strijd om het lijsttrekkerschap](#) tussen Laschet en CSU-voorzitter Markus Söder en het [mondkapjesschandaal](#), waarbij CDU'ers en CSU'ers miljoenen aan commissie bleken te hebben opgestreken voor bemiddeling in de levering van mondkapjes. Dit schandaal en de moeizame keuze voor de lijsttrekker hebben de christendemocraten behoorlijk beschadigd. Een mogelijke overwinning van de AfD in Saksen-Anhalt, zoals die in een [peiling eind mei](#) werd voorspeld, zou een nieuwe dreun zijn geweest. Die is de CDU bespaard gebleven.

AfD

De AfD werd in 2016 vanuit het niets de tweede partij in Saksen-Anhalt. Daarna werd ze in alle andere Oost-Duitse deelstaten ook de tweede partij. De afgelopen jaren is de Alternative für Deutschland steeds verder [opgeschoven naar rechts](#) en geradicaliseerd. In verschillende deelstaten, ook in Saksen-Anhalt, wordt ze door de binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz [in de gaten gehouden](#). Volgens onderzoek van de Verfassungsschutz wijst de AfD in de deelstaat de principes van de rechtsstaat af, ondermijnt ze de democratie en respecteert ze de menselijke waardigheid niet.

Dat de partij van 24,3 procent in 2016 nu is uitgekomen op 20,8 procent, is voor de partij teleurstellend. Maar het laat ook zien dat de AfD "vast in het politieke spectrum geëtableerd is", [aldus AfD-voorzitter Jörg Meuthen](#). Haseloffs winst heeft de AfD niet verzwakt, analyseert de conservatieve krant [Frankfurter Allgemeine Zeitung](#). Het is een illusie te denken dat de partij verdwijnt, "ze is en blijft onaangevochten de tweede partij", die zich als "veranderlijke kracht in het Duitse partijenspectrum heeft gepositioneerd". De CDU en de andere partijen lijken nog steeds geen strategie tegen het succes van de AfD te hebben ontwikkeld, schrijven de FAZ en [nieuwssite tagesschau](#).

Teleurstelling bij Linke, Groenen en SPD

Op de FDP na - die met 6,4 procent weer terug is in het deelstaatparlement - hebben de andere partijen weinig om over te juichen. Die Linke, derde partij in Saksen-Anhalt, eindigt volgens de voorlopige uitslag op 11 procent, ruim 5 procent minder dan in 2016. De SPD, die in 2016 werd gehalveerd, verloor nog meer stemmen en kwam niet eens meer boven de 10 procent uit: ze haalde 8,4 procent.

De Groenen hebben heel licht gewonnen: 5,9 procent (5,2 procent in 2016), maar hadden als inzet boven de 10 procent uit te komen. Landelijk zijn de Groenen in de peilingen de tweede partij, maar in de Oost-Duitse deelstaten spelen ze een veel bescheidener rol. Voor veel kiezers is het Groenen-thema klimaatbeleid niet het belangrijkste verkiezingsthema. [In Saksen-Anhalt](#) ging het de meeste kiezers om hun baan, sociale zekerheid, onderwijs en de omgang met corona.

Haseloff aan zet

Dat de CDU het zo goed heeft gedaan, komt onder meer door de populariteit van Haseloff (67) en zijn regering. Haseloff is sinds 2011 regeringsleider in Saksen-Anhalt. De overgrote meerderheid van de kiezers vindt hem een "goede minister-president" die de "belangen van de Oost-Duitsers zelfbewust vertegenwoordigt", [blijkt uit peilingen](#). Daarnaast lijken veel kiezers een winst van de AfD te hebben

willen voorkomen door op de CDU te stemmen. De partij kreeg [veel stemmen](#) van mensen die eerder voor de AfD, SPD of die Linke kozen of niet stemden.

Zoals het er nu naar uitziet, kan Haseloff zijn coalitie met de SPD en de Groenen voortzetten. Ook coalities van CDU, SPD en FDP of CDU, Groenen en FDP zijn getalsmatig mogelijk. Zelfs een regering van CDU en SPD heeft een heel kleine meerderheid, maar die lijkt niet waarschijnlijk. Haseloff wil een sterke, stabiele regering vormen, verankerd in het politieke midden, [zei hij maandagochtend](#). Hij sprak geen voorkeur uit voor een van de mogelijke coalities. Met de AfD willen noch de CDU, noch de andere partijen in het deelstaatparlement samenwerken.

Meer informatie over de verkiezingen in Saksen-Anhalt, de onvrede bij veel Oost-Duitsers en de mogelijke invloed daarvan op de Bondsdagverkiezingen in september in onze podcast 'Achtung! Duitse updates':

Duitsland Instituut Amsterdam · Achtung! Duitse Updates Afl. 3

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/44188/saksen-anhalt-grote-winst-cdu-afd-blijft-tweede>